

เทคนิคการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนและความเป็นพลเมืองดี TEACHING TECHNIQUES ON HUMAN RIGHTS AND CITIZENSHIP

เอกรัตน์ มาพะดุง¹, พระเรืองเดช โชติธมโม², กิตติคุณ ดั่งสงศ์³
Ekkarut Maphadung¹ Phra Rueangdet Chotidhammo² Kittikhun Duangsong³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹⁻³
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus
E-mail: Eakarut5544@hotmail.com

ได้รับบทความ: 2 เมษายน 2561; แก้ไขบทความ: 10 พฤษภาคม 2561; ตอปรับตีพิมพ์: 19 มิถุนายน 2561
Received: April 2, 2018; Revised: May 10, 2018; Accepted: June 19, 2018

บทคัดย่อ

สิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนย่อมมีมาตั้งแต่เกิด เพื่อความเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์และ เพื่อให้มนุษย์ต้องปฏิบัติต่อกันอย่างเคารพ ดังนั้นหลักความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนจึงควรได้รับการชำระให้ บริสุทธิ์ปราศจากอคติอันคับแคบและแบ่งฝักแบ่งฝ่ายเช่นเดียวกับจิตใจมนุษย์ การเป็นพลเมืองดีจะ ทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสันติสุขเพราะคนในสังคมจะช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อย และร่วมกันพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า หลีกเลียงความขัดแย้งในสังคมพลเมืองที่ดีจะปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่พลเมืองที่ประพฤติไม่ดีในด้านการเสียสละต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ เทคนิคการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเป็นพลเมืองดีครูให้ความรักแก่นักเรียน พร้อมๆไปกับเนื้อหาวิชาเรียน ครูควรแนะนำวิธีเรียนรู้ให้แก่เด็กแก่เยาวชน

คำสำคัญ: เทคนิคการสอน, สิทธิมนุษยชน, ความเป็นพลเมืองดี

Abstract

Human right is the right of every human being since birth. It is the rights of equality among humans and to enable humans to treat each other respectfully. So the idea of human rights should be purified from being bias, narrow-minded and divisible, like the human mind. In order to do so, there must be good citizenship together with the social coexistence in peace. All people in the society will help maintain peace, develop a better society, avoid conflicts in society. Moreover, a good citizen will act as an example to the misbehaved citizens. They will sacrifice for the benefit of the public and the nation. In Teaching techniques for human rights and

good citizenship, teachers must give love for students along with the content of the course. Finally, teachers should teach children how to learn.

Keywords: Teaching Techniques, Human Rights, Good citizenship

บทนำ

โลกทุกวันนี้ต้องยอมรับว่ายิ่งวัตถุเจริญขึ้นมากเท่าใดจิตใจของคนก็ต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด คือ ไม่มีมโนธรรมและคุณธรรม เช่น ชาวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ นักเรียนตึกกัน ฆ่ากัน หรือ การปล้นฆ่า ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินต่างๆ ที่นโยบายของรัฐบาลมีการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งปราบปรามผู้ที่ทำผิดกฎหมายต่างๆ อย่างเคร่งครัด มนุษย์มีอิสรภาพในการกระทำทุกอย่างบนพื้นฐานของกฎหมายถ้าหากว่ามนุษย์มีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจก็จะทำให้มีความสุขในชีวิต

การที่จะทำชาติให้เจริญสิ่งที่ควรปฏิบัติคือการเคารพสิทธิผู้อื่นสิ่งสำคัญในการทำให้ประชากรของชาติได้เข้าใจในเรื่องนี้ต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เล็กโดยเฉพาะกับกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยมีการนำมาจัดการเรียนการสอนในเรื่องนี้อย่างจริงจังเพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นและเมื่อเขาเหล่านั้นเติบโตขึ้นมาก็จะสามารถเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

เทคนิคและวิธีการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องรู้และเข้าใจเพื่อจะได้นำไปใช้สอนอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการสอนแบบต่างๆ ทั้งนี้เพราะ วิธีการสอน จะเป็นขั้นตอนของการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีทิศทาง และทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิธีสอนมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะ มีความมุ่งหมาย ขั้นตอนการสอน ข้อดีข้อจำกัด และวิธีการนำไปใช้แตกต่างกัน ผู้สอนควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนเนื้อหาของบทเรียน ความสามารถ ความสนใจ ตามวัยของผู้เรียน เวลา และสถานที่ ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ ของการเรียน ในการเลือกใช้อาจใช้หลายวิธีผสมผสานกันได้ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การสอนเป็นสำคัญเพื่อทำให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

ในระยะเริ่มแรกมนุษย์ก็คงจะไม่แตกต่างไปจากสัตว์ซึ่งต่างก็จะต้องดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดต่อมาเมื่อมนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น มีการอยู่กันเป็นกลุ่ม เป็นครอบครัว เป็นชนเผ่า เป็นรัฐตามลำดับ ความไม่เป็นธรรมก็เกิดขึ้นในระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง ก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวาย ความไม่สงบสุข ความเอารัดเอาเปรียบ ความขัดแย้งรุนแรงเกิดขึ้นบางครั้งถึงขนาดเป็นการป่าเถื่อนไม่มีมนุษยธรรม มนุษย์ จึงต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองมีความปลอดภัยตลอดจนได้รับสิทธิต่างๆ ของตนเองอันจะพึงมีมนุษย์จึงได้พิจารณาถึงสิทธิตามธรรมชาติ สำหรับแนวคิดในเรื่องสิทธิตาม

ธรรมชาตินี้เป็นที่มาอันสำคัญยิ่งของสิทธิมนุษยชน (เสนห์ จามริก, 2545) สิทธิมนุษยชนเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ และมนุษย์จะไม่สามารถดำรงอยู่ได้โดยปราศจากสิทธิมนุษยชน โศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นต่อมวลมนุษยชาติ ความไม่สงบสุขที่เกิดขึ้นในทางสังคมและทางการเมือง ความรุนแรงในสังคมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของโลกเป็นมูลเหตุที่ผลักดันในประเทศต่างๆ รวมตัวกันเพื่อจัดทำข้อกำหนดในการให้ความคุ้มครองต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐานต่างๆ นับได้ว่าเป็นแนวความคิดร่วมกันของประชาชนทุกคนและของรัฐต่างๆ ทุกรัฐในความปรารถนาให้มีการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ของความเป็นมนุษยชาติอันเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพในโลก

สิทธิมนุษยชน (Human rights) คือ แนวความคิดที่ว่าบุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติในแนวทางบางอย่างและมีสิทธิที่จะมีบางสิ่งบางอย่าง เพียงเพราะว่าเขาหรือเธอเป็นมนุษย์สิทธิมนุษยชนที่เป็นขั้นพื้นฐานที่สุด ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิต อิสระภาพแห่งการนับถือศาสนา อิสระภาพแห่งการพูด อิสระภาพแห่งความคิด และสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย

แนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนได้รับการพัฒนาในยุโรปนับแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนก็ได้รับการยอมรับโดยสหประชาชาติในปี ค.ศ.1948 แนวความคิดของสิทธิมนุษยชนเติบโตมาจากแนวความคิด 3 อย่าง คือ

- 1) แนวความคิดที่ว่ากฎหมายและสถาบันทั้งหลายมนุษย์เป็นผู้สร้างหาใช่พระเจ้าเป็นผู้สร้างไม่และดังนั้นจึงสามารถถูกเปลี่ยนแปลงได้
- 2) แนวความคิดที่ว่ามนุษย์ทั้งปวงมีความเท่าเทียมกัน และ
- 3) แนวความคิดที่ว่ามนุษย์ทั้งปวงเป็นเจ้าของคุณภาพที่เรียกว่าศักดิ์ศรี

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาเท่าเทียมกัน มนุษย์มีสิทธิบางประการที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดจนกระทั่งถึงแก่ความตาย สิทธิดังกล่าวได้แก่สิทธิในชีวิต เสรีภาพในร่างกาย และความเสมอภาคซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่อาจโอนให้แก่กันได้และใครจะล่วงละเมิดมิได้ หากมีการล่วงละเมิดก็อาจจะก่อให้เกิดอันตราย หรือกระทบกระเทือนเสื่อมเสียต่อสภาพของความเป็นมนุษย์ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2536) ดังนั้นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการ คุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หลักการสำคัญที่สุดของสิทธิมนุษยชน คือ มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันมีความคิดเห็นเป็นอิสระเพราะ มนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วย่อมมีสิทธิในตัวเองมนุษย์เป็นสัตว์สังคมมนุษย์มีเกียรติภูมิที่เกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนเกิดมามีฐานะไม่เท่าเทียมกัน มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่างๆ ดังนั้นไม่ควรล่วงละเมิดสิทธิของกันและกัน

ความหมายความสำคัญของความเป็นพลเมืองดี

พลเมืองดี หมายถึง ประชาชนที่ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมมีความรับผิดชอบหน้าที่ ของตนเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมไม่ละเมิดล่วงล้ำสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลอื่น

พลเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมของสังคมไทย เช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทุกสังคมย่อมต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงความมีร่างกายจิตใจดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ มีประสิทธิภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงให้กับประเทศชาติ และการเป็นพลเมืองดีนั้นย่อมต้องการปฏิบัติตามบรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมมีคุณธรรมเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอีกด้วย เพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืนบุคคลจะเป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น ต้องตระหนักถึง บทบาท หน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ย่อมเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม การเป็นพลเมืองที่ดีเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้น ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข

1. ลักษณะของพลเมืองดีที่พึงประสงค์

การเป็นพลเมืองดีจะมีลักษณะอย่างไรรั้น สังคมจะเป็นผู้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อที่จะได้พลเมือง ที่ดี ต้องการร้้นคุณสมบัติของสมาชิกในสังคมก็จะต้องมีคุณสมบัติที่เป็นพื้นฐาน และคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้คือ คุณสมบัติพื้นฐาน คือ คุณสมบัติทั่วไปของการเป็นพลเมืองดี เช่น ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด รับผิดชอบ มีเหตุผล โอบอ้อมอารี มีเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความสำคัญเสมอคุณสมบัติเฉพาะ คือ คุณสมบัติเฉพาะอย่างี่สังคมต้องการให้บุคคลพึงปฏิบัติการพัฒนาให้เป็นพลเมืองดีเพื่อให้รู้จักปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมเพื่อปลูกฝังทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมายเพื่อปลูกฝังให้มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อสังคม

2. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม เมื่อพลเมืองทุกคนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม และบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือไม่กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดก็จะทำให้รัฐไม่ต้องเสียงบประมาณในการป้องกันปราบปรามและจับกุมผู้ี่กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจากนี้ยังทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบสงบสุขทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ไม่หวาดระแวงคิดร้ายต่อกัน เป็นผู้มีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกคนย่อมมีอิสรเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ซึ่งการรู้จักการใช้เหตุผลในการดำเนินงาน จะทำให้ช่วยประสานความสัมพันธ์ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีงามต่อกัน

ยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่ เมื่อมีความขัดแย้งกันในการดำเนินกิจกรรมอันเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องตัดสินใจปัญหาด้วยการใช้เสียงข้างมากเข้าช่วย และมติส่วนใหญ่ตกลงว่าอย่างไร ถึงแม้ว่าจะไม่ตรงกับความคิดของเรา เราก็ต้องปฏิบัติตาม เพราะเป็นมติของเสียงส่วนใหญ่ นั่น

เป็นผู้นำมีน้ำใจประชาธิปไตย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ที่มีความเป็นประชาธิปไตยนั้น จะต้องมีความเสียสละในเรื่องที่จำเป็น เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย เป็นการส่งผลต่อความมั่นคงและความก้าวหน้าขององค์กร ซึ่งสุดท้ายแล้วผลประโยชน์ดังกล่าวก็ย้อนกลับมาสู่สมาชิกของสังคม เช่นการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ถึงแม้ว่าเราจะมีอาชีพบางอย่างที่มีรายได้ตลอดเวลา เช่นค้าขาย แต่ก็ยอมเสียเวลาค้าขายเพื่อไปลงสิทธิเลือกตั้ง บางครั้งเราต้องมีน้ำใจช่วยเหลือกิจกรรมส่วนร่วม เช่น การสมัครเป็นกรรมการเลือกตั้ง หรือสมาคมบำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ควรรู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเช่นบุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด แต่ต้องไม่เป็นการพูดแสดงความคิดเห็นที่ใส่ร้ายผู้อื่นให้เสียหายมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ย่อมต้องมีการทำงานเป็นหมู่คณะ จึงต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในงานนั้นๆ ให้สมาชิกแต่ละคนนำไปปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายไว้อย่างเต็มที่

มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง การปกครอง ในสังคมประชาธิปไตยนั้นสมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้นมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ช่วยสอดส่องพฤติกรรมชั่วร้ายของเยาวชนในสถาบันเท่งต่าง ไม่หลงเชื่อข่าวลือคำกล่าวร้ายโจมตี ไม่มองผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับเราเป็นศัตรู รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆด้วยสันติวิธี

มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามหลักธรรม ทุกคนควรมีศีลธรรมไว้เป็นหลักในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม ถึงแม้จะไม่มีบทลงโทษใดๆก็ตาม คุณธรรม จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกคุณธรรม จริยธรรมคือ สิ่งที่เป็นความดีควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุข ความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคล คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ประเทศชาติความรับผิดชอบต่อหน้าที่หมายถึง การปฏิบัติกิจการงานของตนเอง และที่ได้รับมอบหมายด้วยความมานะพยายาม อุทิศกำลังกาย กำลังใจอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้รวมไปถึงการรับผิดชอบงานล้มเหลว พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคโดยไม่เกี่ยงงอนผู้อื่นความมีระเบียบวินัยหมายถึง การเป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนที่ตนเอง ครอบครั้ว และสังคมกำหนดไว้ โดยที่จะปฏิเสธไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่าง ๆ ของสังคมไม่ได้ความซื่อสัตย์หมายถึง การปฏิบัติตน ทางกาย

วจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกงไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ล้นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จเป็นอย่างดี ไม่กลับกลอก มีความจริงใจต่อทุกคน จนเป็นที่ไว้วางใจของคนทุกคน มีความเสียสละ การปฏิบัติตนโดยอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความตั้งใจจริง มีเจตนาที่บริสุทธิ์ คุณธรรมด้านนี้เป็นการสะสมบารมีให้แก่ตนเอง ทำให้มีคนรักใคร่ไว้วางใจ เป็นที่ยกย่องของสังคม ผู้คนเคารพนับถือความอดทน หมายถึง ความเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดีโดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความอดทนมี 4 ลักษณะ คือ (พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก, 2561)

1. อดทนต่อความยากลำบาก เจ็บป่วย ได้รับทุกขเวทนามิ่แสดงอาการจนเกินกว่าเหตุ
2. อดทนต่อการตรากตรำทำงาน ไม่ทอดทิ้งงาน พินฝ่าอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จ
3. อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่แสดงความโกรธ ไม่อาฆาตพยาบาท อดทนต่อคำเสียดสี
4. อดทนต่อกิเลส คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่นจนเกิดทุกข์ ไม่ตอบโต้คนอื่นที่ทำให้เราโกรธ

และไม่ลุ่มหลงในสิ่งที่จะพาเราไปพบกับความเสียหาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนคือสิทธิที่ทุกคนมีอยู่ในฐานะเป็นมนุษย์ ทั้งสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม สิทธิในความเป็นมนุษย์นั้นมีทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานเพื่อความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรม แต่เดิมสิทธิมนุษยชนจะกล่าวถึงในชื่ออื่น เช่น สิทธิในธรรม สิทธิในธรรมชาติ และนอกจากนี้ได้กล่าวถึงความเป็นพลเมืองดีจากเนื้อหาข้างต้นเป็น หากจะมีการปลูกฝังเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเป็นพลเมืองดีเพราะไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ที่ไหน มนุษย์ทุกคนต่างมีสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน สิทธิมนุษยชนจึงมีความเป็นสากล ความเป็นสากลไม่ได้หมายถึงความเป็นตะวันตก แต่เป็นสากลในแง่ที่ว่า มนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ภาษาใด วัฒนธรรมใด และอยู่แห่งหนใด ย่อมต้องสามารถเข้าถึงและเรียกร้องสิทธิได้ สิทธิของทุกคนย่อมได้รับการปกป้องคุ้มครอง ไม่มีพรมแดนไม่มีสัญชาติ สิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของทุกคนต้องได้รับการเคารพโดยไม่เลือกปฏิบัติ ถ้ามีการปฏิบัติตามหลักสิทธิเบื้องต้นก็เท่ากับว่าได้ทำหน้าที่ในการเป็นพลเมืองดีไปในตัวด้วย

ดังนั้นคนที่เป็นครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนควรใส่ใจในเรื่องการสอนเกี่ยวกับในเรื่องสิทธิมนุษยชนและความเป็นพลเมืองดีให้มากเพราะสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านวัตถุเทคโนโลยีทำให้เยาวชนขาดการตระหนักในเรื่องการเคารพสิทธิของผู้อื่นจะเห็นได้จากข่าวสารที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและนอกจากนี้เยาวชนยังไม่ตระหนักถึงความเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ ครูควรหาวิธีการและเทคนิคการสอนเพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนและการเป็นพลเมืองดี

การสอนที่ดีนั้นต้องมีกระบวนการหรือวิธีการที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างมากเรียกได้ว่าเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิธีการสอน และการเรียนรู้ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม โดยใช้เทคโนโลยีต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันผู้สอนจะต้องมีจรรยาบรรณแห่งความเป็นครูวิธีการสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจะต้องสอดคล้องเหมาะสม เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การสอน เป็นการเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในหน่วยนั้นๆ และที่สำคัญคือ ต้องเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องเลือกใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอน และรูปแบบการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น

เทคนิคการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนและความเป็นพลเมืองดี

เทคนิคการสอน(teaching techniques)เป็นกลวิธีที่จะช่วยให้วิธีสอนแต่ละวิธีเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เทคนิคเป็นกลวิธีที่ใช้เสริมกระบวนการหรือขั้นตอนหรือการกระทำใดๆเพื่อช่วยให้กระบวนการ ขั้นตอนหรือการกระทำนั้นๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น เทคนิคการสอนจึงเป็นหมายถึงกลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอนหรือการกระทำต่างๆในการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

การที่เราจะมีทักษะในเรื่องใดเราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะทำและวิธีที่จะทำให้ได้ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพนั่นก็คือเราจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคต่างๆ ในเรื่องนั้น แต่การมีความรู้เท่านั้น คงไม่สามารถช่วยให้เกิดทักษะได้ หากไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติและฝึกฝนทำบ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ

เทคนิคการจัดการเรียนรู้เป็นเทคนิคที่ใช้ในการสอนนั้นจริงๆแล้วมีจำนวนมากนับไม่ถ้วน แต่ส่วนใหญ่ ตำราทั่วไปจะเลือกกล่าวถึงเทคนิคสำคัญๆที่จำเป็นต้องใช้บ่อยๆ เช่น เทคนิคการใช้ผังกราฟิก เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่พึงประสงค์ เทคนิคการตั้งคำถาม เทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน เทคนิคการสรุปบทเรียน เทคนิคการเสริมแรง เทคนิคการยกตัวอย่าง เทคนิคการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน ดังกล่าวต่อไปนี้

(1) เทคนิคการใช้ผังกราฟิก

เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (graphic organizers) ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ใน

ลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย นอกจากนี้ใช้ในการประมวลความรู้หรือจัดความรู้ ดังกล่าวแล้ว ในหลายกรณีผู้เรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้น ตั้งกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจนและอย่างประหยัดเวลาด้วย ทิศนา แคมณี (2555) การใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ 4 ประการ ด้วยกัน คือ

1. การแยกแยะข้อมูลเพื่อให้เห็นองค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกันอยู่อย่างชัดเจน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทศนได้ง่ายขึ้น
2. หากสมองมีการจัดโครงสร้างความรู้ไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ จะช่วยเรียกความรู้เดิมที่อยู่ในโครงสร้างทางปัญญาออกมาใช้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้ง่ายขึ้น
3. ผังกราฟิกที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบหลักของเรื่อง มีลักษณะเป็นภาพ ซึ่งง่ายต่อการที่สมองจะจดจำมากกว่าข้อความที่ติดต่อกันยืดยาว
4. การใช้ผังกราฟิก ซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งภาพและข้อความ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ อย่างตื่นตัว (active learning) เนื่องจากผู้เรียนจะต้องมีทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน คิด จึงจะสามารถจัดทำผังกราฟิกออกมาได้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

รูปแบบผังกราฟิก ผังกราฟิกที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีจำนวนมากและจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆเนื่องจากการค้นพบกราฟิกแบบใหม่ ๆ จากการปฏิบัติงานอยู่เสมอในที่นี้จะขอเสนอตัวอย่าง ผังกราฟิกที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในงานลักษณะต่าง ๆ กันได้ดังนี้

1. แผนผังความคิด (Mind Mapping หรือ Mind Map) แผนผังความคิดหรือแผนที่ความคิด เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ระหว่างการคิด กระบวนการคิด และความสัมพันธ์ของกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งจะช่วยทำให้มองเห็น ภาพรวมของความคิดและโครงสร้างของความคิดในเรื่องที่กำลังคิดมองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แผนผังความคิด หรือแผนที่ความคิดนี้ใช้ได้หลายกรณี อาทิ ใช้ในการระดมสมอง ใช้ในการสร้าง องค์ความรู้ วิเคราะห์เนื้อหาหรือ งานต่างๆ ใช้ในการจัดระบบความคิดและช่วยให้จำได้ดี นอกจากนี้ ยังใช้ในการนำเสนอข้อมูลได้อย่าง ชัดเจนอีกด้วย

(2) เทคนิคการใช้คำถามเพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่พึงประสงค์

การใช้คำถามพัฒนาการคิดเป็นรูปแบบของการสื่อสาร ที่ครูหรือผู้สอนสามารถ ตรวจสอบระดับการเรียนรู้ด้านปัญญาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โดยหากใช้ทฤษฎีการแบ่งเป้าหมาย

ของการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลุมมาพิจารณาลักษณะของคำถามก็จะสามารถแบ่งคำถามได้ถึง 6 ระดับอย่างไรก็ตามครูสามารถที่จะแบ่งคำถามด้วยเกณฑ์อย่างง่ายออกเป็น 2 กลุ่ม คือคำถามแบบปิด (convergent question) คือจะสามารถตอบสนองได้ด้วยคำตอบซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องตรงตามที่ถามเพียงสิ่งเดียว เช่น ผู้แต่งไตรภูมิพระร่วงเป็นใคร เหตุการณ์ใดที่ส่งผลให้สุนทรภู่ขัดแย้งกับกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ เป็นต้น และคำถามอีกประเภทหนึ่ง คือคำถามปลายเปิด (divergent question) คือคำถามที่สามารถตอบด้วยความคิดเห็น สมมติฐาน และการประเมินค่าต่างๆ ที่หลากหลายตามเหตุผลที่ใช้อ้าง นักวิชาการในต่างประเทศ ได้เสนอเทคนิคการใช้คำถาม และได้กล่าวถึงข้อแนะนำในการใช้คำถามเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพการคิดของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยเทคนิค 4 เทคนิค สรุปได้ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนการจ่ายคำถามไปยังผู้เรียนคนต่างๆ (redirecting) คือ เทคนิคนี้เป็นการถามคำถามหนึ่งคำถามกับผู้เรียนจำนวนมากเพื่อให้เกิดการตอบสนอง เทคนิคนี้เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน คำถามที่ใช้จึงต้องเป็นคำถามปลายเปิด หรือคำถามประเมินค่า ในบางกรณีอาจมุ่งถามเฉพาะรายบุคคล และจึงหันไปถามผู้เรียนคนอื่นๆ ต่อเนื่องเป็นลำดับ หากเกิดประเด็นใหม่เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนที่ไม่ต้องการแสดงออกมานักได้ ตอบด้วย

2. การรอเวลา (wait time) การถามคือการสร้างปัญหาอย่างหนึ่งให้กับผู้เรียนแก้ไข ดังนั้นผู้เรียนจะต้องใช้เวลาสำหรับคิด หรือเวลาสำหรับการพิจารณาไตร่ตรองว่า ตนเองควรมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อคำถามในลักษณะใดการรอเวลาของครูมี 2 รูปแบบคือ รูปแบบแรกจะรอเวลาให้ผู้เรียนคนหนึ่งตอบเสร็จแล้วจึงถามคนต่อไป ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ รอเวลาให้ผู้เรียนทุกคนที่ประสงค์จะตอบตอบให้หมด โดยครูต้องตระหนักเสมอว่าการอดทนโดยเพิ่มระยะเวลาในการรอคำตอบคำถามเพียง 3 ถึง 5 วินาทีจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะคิดคำตอบของตนเองได้มากขึ้น

3. การพักเวลาชั่วคราว (halting time) มีความคล้ายกับเทคนิคการรอเวลา แต่จะแตกต่างที่เป็นการที่ครูหยุดการดำเนินกิจกรรม เช่นหยุดพูดเพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาสำหรับคิด ซึ่งในขณะนั้นครูจะไม่ถามคำถามอื่นๆ เพิ่มเติมเข้ามาหรือจะไม่มี การแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน การพักเวลาสำหรับให้คิดนี้มีประโยชน์อย่างมากเมื่อครูสอนเรื่องที่มีความซับซ้อนหรือเป็นวิธีการ ซึ่งในขณะที่เด็กกำลังหยุดคิดนั้น ครูควรสังเกตและตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่สอนไปหรือไม่หากผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นว่าเข้าใจจึงจะเริ่มเข้าสู่กิจกรรมต่อไป แต่ในทางตรงกันข้ามหากเห็นว่าผู้เรียนไม่เข้าใจครูก็ควรใช้คำถามหรืออธิบายวิธีการนั้นๆ ซ้ำอีกครั้ง

4. การฟัง (listening) ครูจะต้องฟังผู้เรียนพูดหรือตอบคำถามกระทั้งจบ จากนั้นจึงจะถามคำถามอื่นหรือให้ข้อเสนอแนะต่อคำตอบของผู้เรียน โดยส่วนมากครูก็มัวแต่ยุ่งกับตัวเองในขณะที่ผู้เรียนกำลังพูด หรือไม่สนใจคำตอบของผู้เรียนอย่างแท้จริง จากนั้นจึงรับถามคำถามอื่นๆ การอธิบาย

เรื่องใหม่และการทำกิจกรรมใหม่ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ครูควรเอาใจใส่ต่อการนำเสนอไม่ควร
รบกวนหรือปิดกั้นผู้เรียนก่อนที่จะเสร็จสิ้นการตอบคำถามและเมื่อฟังผู้เรียนตอบครบถ้วนแล้วควรเว้น
ให้เกิดเวลาเงียบ (silent times) เพื่อให้ผู้เรียนคนอื่นๆ ได้ครุ่นคิดในประเด็นที่ได้ตอบคำถามไปซึ่ง
อาจจะเรียกว่าเป็นช่วงเวลาแห่งการ“ตกผลึกความคิด”ก็ได้การใช้คำถามคำถามเพื่อพัฒนาการคิดขอ
ผู้เรียน มีข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของคำถาม ดังต่อไปนี้

1) ถามคำถามที่ชัดเจนคำถามนั้นควรที่จะถามถึงบางสิ่งที่สามารถระบุได้ง่ายภาษาที่ใช้
ถามต้องชัดเจนและผู้เรียนสามารถที่จะเข้าใจได้ หลีกเลี่ยงข้อความที่กำกวม มีโครงสร้างที่ยุงยากและ
การใช้ถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือยหรือเยิ่นเย้อเกินความจำเป็น

2) ครูควรถามคำถามก่อนที่จะกำหนดผู้ตอบครูควรถามคำถามนำไปก่อนแล้วรอให้ทั้งชั้น
เรียนได้คิดเกี่ยวกับคำถามนั้น จากนั้นจึงขอผู้เรียนสักคนหนึ่งเป็นอาสาสมัครที่จะตอบคำถาม ในกรณี
นี้อาจมีข้อยกเว้นสำหรับผู้เรียนที่ไม่ใส่ใจเรียนครูควรเรียกชื่อก่อนเป็นลำดับแรกแล้วจึงจะใช้
คำถาม หรือสำหรับผู้เรียนที่ค่อนข้างช้าหรือขี้อาย ก็ควรที่จะเรียกชื่อเพื่อให้พวกเขาสามารถที่จะ
เตรียมตัวเองเสียก่อน ทั้งนี้ ครูจะต้องพิจารณาด้วยว่า คำถามสำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ช้าหรือค่อนข้าง
ขาดความมั่นใจไม่ควรเป็นคำถามที่ยากเกินไปนัก และพวกเขามีโอกาสที่จะตอบได้ง่าย ทั้งนี้ก็เพื่อทำ
ให้ผู้เรียนรู้สึกไม่กลัวคำถาม การตอบคำถามและมีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถที่จะตอบได้

3) ถามคำถามที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ของเนื้อหาที่เรียน คำถามที่ใช้ในกิจกรรม การ
เรียนการสอนนั้นต้องมุ่งหาข้อเท็จจริงที่ต้องการ ถามคำถามที่ตอบได้ตามความจริงและสามารถที่จะ
พิสูจน์ได้ เมื่อต้องการให้กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดควรที่จะใช้คำถามแบบการสร้างสรรค์ผลผลิต หรือคำถามแบบ
ประเมินค่า ทั้งนี้ ครูพึงตระหนักด้วยว่าควรใช้คำถามที่มีระดับทางปัญญาในการตอบที่แตกต่างกัน
ออกไป

4) แจกคำถามให้กับทั้งชั้นเรียนอย่างยุติธรรมครูจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงที่จะให้คำถาม
กับผู้เรียนที่ฉลาดคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น และที่สำคัญจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงที่
จะพัฒนาการวางระบบอย่างใดอย่างหนึ่งในการเรียกผู้เรียนขึ้นตอบ(หมายถึงการถามแบบสร้างระบบ
เช่น เรียกตอบตามเลขที่ไล่ลำดับลงไป หรือ เรียกตอบตามแถวที่นั่งเรียงกันไป)เพราะผู้เรียนจะสนใจ
แต่เฉพาะการเรียกถามที่จะกำลังเข้าใกล้หรือกำลังจะย้อนกลับมา ซึ่งจะสร้างความเครียดและวิตก
กังวลมากกว่าการคิดเรื่องคำตอบ

5) ถามคำถามให้เหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับความสามารถในห้องเรียนคำถามบาง
คำถามบ้างก็เป็นคำถามที่ง่ายและบางคำถามก็เป็นคำถามที่ยากดังนั้นผู้เรียนทุกคนควรจะได้รับโอกาส
ที่จะตอบคำถามอย่างถูกต้องตามระดับความสามารถของตนเอง

6) ถามคำถามเพียงคำถามเดียวในเวลาครั้งหนึ่งๆ หากครูถามคำถามมากกว่า1หรือ2
คำถามในห้วงเวลาเดียวกันก็อาจมีโอกาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนเพราะคิดตามไม่ทันเพราะ

คำถามจำนวนมากจะทำให้ผู้เรียนไม่มีเวลาคิดและเมื่อครูใช้คำถามจำนวนมากผู้เรียนก็ไม่อาจแน่ใจว่า
ควรที่จะตอบคำถามใดก่อน

7) หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ตอบได้เร็วมากเกินไปคำถามที่ตอบได้เร็วในที่นี้เช่นคำถามเติม
คำ หรือคำถามที่ลงท้ายว่า“ใช่หรือไม่”หรือ“ใช่ไหม”การใช้คำถามที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้
ศึกษาเนื้อหาหรือสนทนากันก่อนในบางประเด็นเพื่อสร้างความรู้พื้นฐานก่อนการเริ่มรับชุดคำถามที่
ต่อเนื่องของครู

8) ควรเว้นช่วงห่างระหว่างคำถามแต่ละคำถามประมาณ 3-5 วินาที เวลาดังกล่าวควร
หยุดไว้สำหรับผู้เรียนที่ควรจะได้คิดหรือเรียบเรียงคำตอบของตนเอง

ไม่มีวิธีใดที่จะกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีเท่ากับการใช้คำถามเพื่อพัฒนาการคิดของ
ครู นักเรียนจะเกิดความแจ่มแจ้งทางปัญญาได้หาได้เกิดจากฟังข้อมูลที่ครูเล่า บอก อธิบายเสนอ ฯลฯ
แต่เพียงอย่างเดียวไม่ จำจะต้องอาศัยกลไกทางปัญญาในการวิเคราะห์ไตร่ตรองข้อมูลให้ถ่องถี่ซึ่งจะ
เกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยการที่ครูใช้คำถามกระตุ้นให้คิด ถามให้วิเคราะห์หาเหตุผลถามความรู้สึกลึกเพื่อ
วิพากษ์ ถามเพื่อวิจารณ์ เป็นต้น ครูที่ไม่มีคำถามใดๆ เลยในการสอน หรือคิดว่าสิ่งที่ตนเองสอนไม่
น่าจะเป็นปัญหาหรือคำถามใดๆ เลย เขาเหล่านั้นย่อมนำพาผู้เรียนไปสู่ความจริงแท้ของการศึกษาได้
ลำบากนัก (เฉลิมลาภ ทองอาจ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561)

(3) เทคนิคการตั้งคำถาม

1. การตั้งคำถามเพื่อความรู้ความจำ เป็นการตั้งคำถามที่มีคำตอบแน่นอน ถามในเนื้อหา
ที่สอน ความหมาย กฎ กติกา ใช่ ไม่ใช่ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร (รองศาสตราจารย์.ดร.วิวัฒน์ มี
สุวรรณ, 2561) เช่น สิทธิมนุษยชน หมายถึงอะไร ความเป็นพลเมืองดีคืออะไร จงยกตัวอย่างหลัก
สิทธิมนุษยชนและการเป็นพลเมืองดี มา 3 ข้อ

2. การตั้งคำถามเพื่อความเข้าใจ เป็นการอธิบาย เปรียบเทียบ แบ่ง ย่อความ จำแนก
ความแตกต่าง จากความรู้ความเข้าใจที่ได้รับมาก่อนหน้า ถ่ายทอดผ่านด้วยการเขียน การพูด โดยเกิด
จากการประมวลผลของตนเอง เช่น จงอธิบายคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี จงบอกความ
แตกต่างระหว่าง สิทธิ กับ สิทธิมนุษยชน

3. การตั้งคำถามเพื่อการนำไปใช้เป็นการถ่ายทอดหรือนำความรู้ ความเข้าใจของตนเอง
ไปใช้เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข วางแผน ตีความ นำไปปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้ เช่น ท่านมีวิธีการ
ประยุกต์ใช้แนวคิดหลักสิทธิมนุษยชนเพื่อการเรียนรู้ของตนเองอย่างไร ท่านนำหลักสิทธิพื้นฐานมา
ดำเนินชีวิตอย่างไร การเป็นพลเมืองดีมีวิธีการอย่างไร

4. การตั้งคำถามเพื่อการวิเคราะห์เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการแยกแยะสิ่งที่จะ
พิจารณาออกเป็นส่วนย่อย แสดงความสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ แต่

ละส่วนให้แจ่มแจ้ง ส่วนประกอบต่างๆ สามารถเข้ากัน สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันได้หรือไม่ อย่างไร โดยอาศัยหลักการทฤษฎี แนวคิดที่ได้เรียนรู้นำมาใช้ประโยชน์ เช่น สาเหตุสำคัญที่ทำมนุษย์ถูกล่วงละเมิดสิทธิมีอะไรบ้าง มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมให้การส่งเสริมการเป็นพลเมืองดีมากขึ้น

5. การตั้งคำถามเพื่อการสังเคราะห์ เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้แสดงการสรุป การออกแบบ การพัฒนา วางแผน วิธีการรวบรวมจากกระบวนการหรือผลของการนำเอาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากการวิเคราะห์แล้ว นำมารวมกันเข้าเป็นหนึ่ง ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นเป็นความรู้ใหม่ เครื่องมือใหม่ ทางความคิด ให้เหลือเพียงสิ่งที่สำคัญที่สุด เช่น จงสรุปหลักการ หรือแนวคิด ของการเป็นพลเมืองดี และการเคารพสิทธิมนุษยชน

6. การตั้งคำถามเพื่อการประเมิน เป็นการตั้งคำถามเพื่อแสดงให้เห็นการตีความ โดยสรุป อย่างมีหลักเกณฑ์ อาจเป็นการตีความความคิดเห็น แสดงเหตุผล หรือความรู้สึก ด้วยอภิปราย เลือกลัดสิน ประเมินคุณค่า ที่มีการกำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นกรอบในการประเมินให้เกิดการยอมรับผลการประเมินอย่างถูกต้อง

(4) เทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน

เทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง วิธีที่ครูจะโน้มน้าวผู้เรียนสนใจในบทเรียนอย่างแนบเนียนวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนมีหลายวิธี เช่น ใช้อุปกรณ์ เช่น ให้อุปกรณ์จริง รูปภาพ ฉายภาพยนตร์ การเล่าเรื่อง เช่น การเล่านิทาน การเล่าเหตุการณ์ การร้องเพลง การสนทนาซักถาม บททวนบทเรียนเดิมที่สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ การสาธิต การทนายปัญหา การแสดงบทบาท

มีขั้นตอนวิธีปฏิบัติสำหรับการนำเข้าสู่บทเรียนคือ การนำเข้าสู่บทเรียนควรใช้เวลาสั้น ๆ ประมาณ 5-15 นาที สิ่งที่จะใช้นำเข้าสู่บทเรียนไม่ว่าวิธีใด ต้องเอื้อกับบทเรียน หรือสอดคล้องกับบทเรียนการจูงใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนต้องกระทำให้กระชับพอเหมาะพอดีเมื่อผู้เรียนมีความสนใจครูต้องรับขึ้นบทเรียนใหม่ทันที การนำเข้าสู่บทเรียน ครูจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีใหม่ ๆ และเหมาะสมอย่าใช้วิธีซ้ำซาก พยายามศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และเลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสม กับผู้เรียน ครูต้องศึกษาเทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละวิธีให้เข้าใจและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ (หลักการและวิธีการสอน, 2561)

(5) เทคนิคการสรุปบทเรียน

เทคนิคการสรุปบทเรียน หมายถึง กลวิธีในการรวบรวมใจความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญ ๆ ที่ผู้สอนต้องการจะให้ผู้เรียนทราบเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น โดยทั่ว ๆ ไปการสรุปบทเรียนจะทำทุกครั้งหลังจากที่สอนจบบทเรียนแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับ ได้แนวคิดที่ถูกต้องในบทเรียนนั้น และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ในเนื้อหาต่อไป

วิธีการสรุปบทเรียนอาจทำได้หลายวิธี

1. การสรุปบทเรียน ครูไม่จำเป็นต้องบทสรุปเองทั้งหมด ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยครูอาจจะใช้คำถามและพยายามให้มีแต่ละสาระสำคัญ และเรียบเรียงอย่างเหมาะสม อาจให้นักเรียนรวบรวมการสรุปลงในสมุด

2. สรุปจากการปฏิบัติ เช่น ให้นักเรียนสังเกตการสาธิตการทดลองและพยายามชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาความรู้เดิม หรือบทเรียนที่เพิ่งเรียนจบกับบทเรียนที่จะเรียนในอนาคต

3. สรุปจากการสร้างสถานการณ์ โดยครูสร้างสถานการณ์ให้สอดคล้องกับบทเรียนและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นออกมา

4. สรุปจากการใช้อุปกรณ์ โดยครูอาจจะใช้อุปกรณ์การสอนมาช่วยให้การสรุปบทเรียนให้ง่ายขึ้น เช่น เมื่อนำเครื่องมือทางเกษตรมาให้นักเรียนดู นักเรียนสามารถสรุปข้อควรระวังในการใช้ได้

(1) ความสำคัญของการสรุปบทเรียน

1 เมื่อผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียนมาแล้ว ความคิด ความเข้าใจยังกระจัดกระจาย หรือมีความสับสน การสรุปบทเรียนจะช่วยรวบรวมความคิด ความเข้าใจให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง จนเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง

2 เนื้อหาสาระในบทเรียนมักมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันทั้งภายในเรื่องเดียวกัน และเรื่องอื่นๆ ดังนั้นการสรุปบทเรียนในลักษณะโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของหัวข้อต่างๆ ภายในเรื่องเดียวกัน หรือระหว่างบทเรียนเก่ากับใหม่ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องอย่างชัดเจน

3 จุดมุ่งหมายของการศึกษาหาความรู้อยู่ที่การสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การสรุปบทเรียนจะช่วยชี้ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

(2) ข้อควรคำนึงในการสรุปบทเรียน

1. การสรุปบทเรียนโดยการใช้คำถามต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาและจุดประสงค์ของบทเรียน
2. วิธีการสรุปต้องสอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียน
3. การสรุปต้องเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่นักเรียนรู้แล้วไปยังสิ่งที่ยังไม่รู้
4. การสรุปต้องสามารถใช้ประเมินบทเรียนว่ามีสาระและผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้
5. การสรุปจะต้องเป็นการแนะแนวการเรียนในครั้งต่อไป

(3) ประโยชน์ของการสรุปบทเรียน

1. ประมวลเรื่องราวที่สำคัญ ที่ได้เรียนไปแล้วเข้าด้วยกัน
2. เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน
3. รวบรวมความสนใจของผู้เรียนเข้าด้วยกันอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะจบบทเรียน
4. สร้างความเข้าใจในบทเรียนให้ดีขึ้น

5. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ถ้าผู้สอนรู้จักให้ผู้เรียนคิดต่อไปว่าจะนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง

(4) ข้อเสนอแนะในการสรุปบทเรียน

1. การสรุปบทเรียนสามารถสรุปได้ทุกกระยะ คือเมื่อสอนจบหัวข้อ จบตอน จบเรื่อง หรือเมื่อจบบทเรียน ในการสอนและครั้งผู้สอนอาจจะสรุปบทเรียนเป็นระยะๆ แล้วสรุปรวมตอนท้ายอีกครั้ง จะช่วยให้ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถติดตามบทเรียนได้โดยตลอด ถ้าไม่เข้าใจตอนใดก็สามารถแก้ไขได้ทันทีก่อนที่จะเรียนต่อไปจะช่วยให้การเรียนราบรื่นไปตลอด ดีกว่าที่ผู้สอนจะสรุปเมื่อจบบทเรียนครั้งเดียว

2. สรุปบทเรียนให้ครอบคลุมสาระสำคัญครบถ้วนและสรุปได้ชัดเจน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ สามารถสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

3. ผู้สอนพยายามให้ผู้เรียนสรุปด้วยตนเองก่อน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ แล้วผู้สอนช่วยแก้ไขและส่งเสริมให้ถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วน โดยให้สรุปเป็นรายบุคคล หรือแบ่งกลุ่มช่วยกันสรุป

4. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุป โดยผู้สอนเป็นผู้ถามแล้วให้ผู้เรียนตอบจนสามารถได้สาระสำคัญครบถ้วน

5. ผู้สอนเป็นผู้สรุป ซึ่งควรจะทำเมื่อใช้วิธีให้ผู้เรียนสรุป หรือผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันสรุปมาแล้ว หรือเมื่อบทเรียนนั้นยากและสลับซับซ้อน หรือเมื่อต้องการจะโยงให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนที่เรียนไปแล้วกับบทเรียนใหม่ หรือจะโยงให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องของหัวข้อต่างๆ ในบทเรียนเดียวกัน

6. การสรุปต้องเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่นักเรียน เรียนรู้แล้ว ไปสู่สิ่งที่นักเรียนยังไม่มีรู้

7. การสรุปบทเรียนที่ดี ควรสรุปเพื่อเป็นการแนะแนวสำหรับการเรียนในบทเรียนต่อไปด้วย (ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้, 2561)

(5) เทคนิคการใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน ย่อมจะมีเทคนิคที่แตกต่างกันไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นลักษณะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท กลุ่มผู้เรียน ผู้สอน สถานที่ ความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น แต่หลักการสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอก็คือ “เงื่อนไขการเรียนรู้” คินเตอร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ ดังต่อไปนี้

1. ไม่มีวิธีการสอนหรือวัสดุประกอบการสอนชนิดใด ที่จะสามารถใช้กับผู้เรียนและบทเรียนทั่วไปได้วิธีสอนและวัสดุประกอบการสอนแต่ละประเภทย่อมมีจุดมุ่งหมายเฉพาะของมันเอง

2. ในบทเรียนหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไป ควรใช้เพียงแต่เท่าที่จำเป็นเท่านั้นในบางครั้งก็ไม่ควรใช้สื่ออย่างเดียวยตลอด

3. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ควรจะต้องสอดคล้องกับบทเรียนและกระบวนการเรียนการสอน

4. สื่อการเรียนการสอนควรสร้างให้เกิดโอกาสที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเตรียมและการใช้

อันก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่ล้งง่าย

5. ก่อนใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้สอนควรทดลองใช้ก่อนเพื่อความแน่ใจว่าจะใช้ได้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพนอกจากนั้นยังต้องจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบให้พร้อมทุกอย่าง

(6) การวัดผล

การวัดก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน 3 คำนี้มีความเกี่ยวเนื่องกันแต่ต่างกันที่ระยะเวลาและจุดประสงค์ของการวัดและประเมิน มีความหมายทั้งในมิติที่กว้างและแคบดังนี้ ทิวต์ลมณโชติ (2549)

1. ก่อนเรียนการวัดและประเมินก่อนเรียนมีจุดประสงค์เพื่อมทราบสภาพของผู้เรียน ณ เวลาก่อนที่จะเรียน เช่น ความรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆก่อนเรียนอาจจะหมายถึง

2. ระหว่างเรียน จุดประสงค์ของการวัดและประเมินระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน โดยเทียบกับผลการวัดและประเมินก่อนเรียน การวัดและประเมินระหว่างเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย ข้อมูลจากการวัดและประเมินระหว่างเรียนจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียน ครูผู้สอน สถานศึกษา และผู้ปกครอง สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่แตกย่อยมาจากมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. หลังเรียนจุดประสงค์ของการวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน โดยเทียบกับผลการวัดและประเมินก่อนเรียนและระหว่างเรียน การวัดและประเมินหลังเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยครูผู้สอน สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไป

พัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์ (มนชิตา เรืองรัมย์, 2556)

สรุป

หลักสิทธิมนุษยชน นับได้ว่าเป็นแนวคิดแห่งศตวรรษที่เกิดขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสังคมที่มนุษย์อยู่ร่วม เคารพซึ่งกันและกันอย่างสงบสุข ไม่เข้มเหงทารุณ หรือเลือกปฏิบัติด้วยความแตกต่างของแต่ละคนหลายประเทศมีการปลูกฝังอย่างจริงจัง ถึงกับมีการสอนเป็นเรื่องเป็นราวทั้งในแนวคิดและการปฏิบัติจริงสอนกันตั้งแต่เด็กที่เข้าสู่วัยที่สามารถรู้ผิดชอบชั่วดีได้ แต่เรื่องสิทธิมนุษยชนได้อยู่ในระบบการสอนตามโรงเรียนของไทยแล้วหรือยัง หรือถ้าเข้าไปในหลักสูตรแล้ว มีความก้าวหน้าไปมากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องเผชิญความท้าทายของบริบทสังคมแบบไทยๆ คนที่รับผิดชอบต่อตัวเองและต่อส่วนรวม ซึ่งพึงดูดี ยกตัวอย่างที่โครงการจิตอาสา ให้นักศึกษาออกไปรับผิดชอบต่อสังคม และกระทำในรูปแบบของการบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับมโนทัศน์ของสังคมไทยเกี่ยวกับคุณค่าแบบไทยๆ บนฐานของพุทธศาสนาโดยเฉพาะกฎแห่งกรรมที่ครอบงำสังคมไทยไว้ ไม่ได้มองปัญหาบนโครงสร้าง แต่เป็นเรื่องปัจเจกที่ต้องไปแก้ปัญหากันเอง การแก้ไขมักเป็นการแก้ไขที่พฤติกรรมของแต่ละคน หรือช่วยในระดับบุคคล

เทคนิคและวิธีการสอน ให้ความรักแก่นักเรียน พร้อมๆ ไปด้วยเนื้อหาวิชาเรียน ครูควรแนะนำวิธีเรียนรู้ให้แก่เด็ก ดูแลและเอาใจใส่นักเรียน เหมือนกับการสร้างงานฝีมือขึ้นสักชิ้นที่เต็มไปด้วยอารมณ์และความรู้สึก ทำให้การเรียนการสอนนั้นมีความหมายขึ้นมาจนเกิดเป็นความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์สอนให้นักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และฝึกให้นักเรียนคิดให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความรู้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในเฉพาะหนังสือเท่านั้น ครูยังควรเชื่อมช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญในเรื่องที่นักเรียนสนใจ โดยครูให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการปฏิบัติ และเชื่อมโยงสภาพชีวิตในชุมชนของนักเรียนกับความรู้ที่ศึกษาในโรงเรียนตั้งใจฟังนักเรียน ครูต้องรู้จักตั้งคำถาม สามารถตอบข้อสงสัยแก่นักเรียนได้ และควรระลึกอยู่เสมอว่านักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน ครูควรกระตุ้นการตอบสนองการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการสื่อสารให้นักเรียนด้วยไม่จำเป็นต้องมีแผนการสอนตายตัว

มีอารมณ์ขัน พยายามอย่าทำตัวให้เครียด ครูควรเล่าเรื่องตลกให้นักเรียนฟังบ้าง การมีอารมณ์ขันจะช่วยคลายกำแพงระหว่างครูกับนักเรียนได้ ครูควรเรียนรู้ที่จะผ่อนคลายบรรยากาศในห้องเรียน และต้องระลึกเสมอว่า ครูก็เป็นมนุษย์ธรรมดาเหมือนกับนักเรียน ที่มีข้อบกพร่องและสามารถกระทำผิดได้เหมือนกัน เตรียมตัวให้พร้อม มีความเอาใจใส่ และอุทิศเวลาให้แก่การค้นคว้าหาวิธีถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ ให้นักเรียน ครูดีต้องมีการเตรียมการสอนมาอย่างดี มีสื่อการสอนที่พร้อมและวิธีการสอนที่น่าสนใจ ทั้งหมดนี้หมายความว่าครูจะต้องทำงานหนักนอกเวลาด้วย ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหาร ทั้งในด้านทรัพยากร และบุคลากร ผู้บริหารควรให้การ

เสริมแรงครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และสามารถทำงานได้อย่างปราศจากอุปสรรคปัญหา มีจินตนาการ จะเป็นครูที่ดีได้จะต้องรู้จักจัดใช้จินตนาการบ้าง เพราะจะมีผลต่อความคิดริเริ่มใหม่ๆ ลองจูงไปที่นักเรียนแถวหลังสุด นึกถึงเส้นประสาทที่เชื่อมต่อกันและประกอบกันเป็นรูปร่างรวมตัวเป็นมนุษย์การเรียนรู้ของคนเราจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ อย่างไม่หยุดยั้ง หากครูไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของทั้งตนเองและนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน ครู คือ วิศวกรสังคมที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีสมรรถนะขึ้นมา

เอกสารอ้างอิง

- ทิวต์ มณีโชติ. (2549). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิตนา แชนณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสน่ห์ จามริก. (2545). พุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2536). พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนชิตา เรืองรัมย์. (2556). การพัฒนาแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. ศีลศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2561). โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ออนไลน์. แหล่งที่มา: <https://thailanguageinstruction.wordpress.com/> สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2561.
- ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้. (2561). ออนไลน์. แหล่งที่มา: http://makoree1.blogspot.com/p/blog-page_4074.html/ สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2561.
- พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก. (2561). ออนไลน์. แหล่งที่มา: <https://mapichatblog.wordpress.com/>. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2561
- รองศาสตราจารย์.ดร.วิวัฒน์ มีสุวรรณ. (2561). ออนไลน์. แหล่งที่มา: <http://wivatmee.blogspot.com/>. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2561)
- หลักการและวิธีการสอน. (2561). ออนไลน์.แหล่งที่มา: http://transistors-tet57.blogspot.com /สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 2561.

